

Departament ds. Programów  
DPR. 4141. *62* MP. 2016

Warszawa, dnia *14.11.2016*

Pani  
**Beata Nowicka**  
MOPS Dąbrowa Górnicza

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na pytania zadane drogą elektroniczną na adres: [mporeba@pfron.org.pl](mailto:mporeba@pfron.org.pl) w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uprzejmie wyjaśnia:

**1) Czy decyzje i umowy zawierane z Wnioskodawcami powinny uwzględniać maksymalną możliwą kwotę dofinansowania (czesne + dodatki) z podziałem na transze, tj. z zaznaczeniem, iż I transza w wysokości 80% chesnego będzie wypłacona po podpisaniu umowy, a II transza w wysokości 20% chesnego oraz dodatki po przedłożeniu zaświadczenia o zaliczeniu semestru objętego dofinansowaniem?**

Odpowiedź: Decyzje i umowy zawierane z Wnioskodawcami w ramach środków przeznaczonych na realizację programu w bieżącym roku powinny uwzględniać maksymalną, możliwą do udzielenia w przypadku danego Wnioskodawcy - kwotę dofinansowania (dofinansowanie opłaty za naukę - chesne oraz dodatek ze zwiększeniami wyliczony według obecnie obowiązujących zasad). Zgodnie z aktualnie obowiązującym dokumentem pn. „Kierunki działań (...)”, 80% dofinansowania chesnego może być wypłacone po zawarciu umowy dofinansowania, a II transza, w wysokości 20% kwoty dofinansowania chesnego oraz dodatek - po przekazaniu informacji o zaliczeniu przez Wnioskodawcę semestru/półroczu objętego dofinansowaniem lub po złożeniu zaświadczenia ze szkoły/uczelni,

że Wnioskodawca uczęszczał na zajęcia, objęte planem/programem studiów/nauki. Warunki, określone w ust. 13b pkt 2 oraz w ust. 13c dokumentu pn. „Kierunki działań (...)”, można stosować w zależności od danego przypadku:

*„(...) po przekazaniu realizatorowi programu informacji o zaliczeniu przez Wnioskodawcę semestru/półrocza objętego dofinansowaniem lub po złożeniu zaświadczenia ze szkoły/uczelni, że Wnioskodawca uczęszczał na zajęcia objęte planem/programem studiów/nauki,”.* Umowy dofinansowania z Wnioskodawcami powinny zawierać ogólne zapisy wskazane obecnie w dokumencie pn. „Kierunki działań (...)”, co umożliwi elastyczne podejście do tego warunku. Każdą informację o zaliczeniu semestru (przykładowo: zaświadczenie z uczelni, wpis na kolejny semestr, informacja o dopuszczeniu do sesji egzaminacyjnej itd.) można traktować jako „(...) informację o zaliczeniu przez Wnioskodawcę semestru/półrocza objętego dofinansowaniem (...)” - ust. 13b pkt 2 oraz w ust. 13c dokumentu pn. „Kierunki działań (...)”.

**2) Jaką należy podać datę ostatecznego rozliczenia umowy przez Wnioskodawcę oraz datę obowiązywania umowy?**

Odpowiedź: Charakter i tryb pobierania nauki na studiach może powodować różne sytuacje mające wpływ na termin i prawidłowość rozliczenia umowy dofinansowania (np. zaliczenie warunkowe, egzaminy poprawkowe, itd.). Termin przekazania II transzy dofinansowania czesnego oraz dodatku musi wypadać przed terminem rozliczenia umowy w sprawie realizacji programu (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – Realizator programu), natomiast termin zakończenia umowy dofinansowania (Wnioskodawca – Realizator programu), należy wyznaczyć w okresie umożliwiającym zakończenie spraw związanych z realizacją programu w danym roku. Zgodnie z rozdziałem VIII ust. 6 dokumentu pn. „Zasady (...)”, Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych powiadamia Realizatora programu o rozliczeniu środków finansowych przekazanych na realizację programu w danym roku, nie później niż do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, w którym środki te zostały przekazane.

**3) Co w sytuacji, gdy osobie kończy się orzeczenie po podpisaniu umowy a przed ostatecznym rozliczeniem przez Wnioskodawcę – czy Realizator zobowiązany jest do monitorowania ważności orzeczenia?**

Odpowiedź: Kwestia jest uregulowana w rozdziale VI ust. 24-27 dokumentu pn. „Zasady (...)”.

**4) Wnioskodawca złożył wniosek o dofinansowanie do studiów I stopnia – drugi rok, III semestr, z posiadanych informacji wynika, iż otrzymał już dofinansowanie do studiów I stopnia – cały pierwszy i trzeci rok w ramach programu STUDENT i STUDENT II, które ukończył pomyślnie. Z powyższego wynika, iż nie otrzymał dofinansowania do III semestru drugiego roku w ramach programów STUDENT i STUDENT II, w związku z tym czy wysokość czesnego nie ulega zmniejszeniu o 300,00 zł?**

Odpowiedź: Kwestia jest uregulowana w ust. 13 dokumentu pn. „Kierunki działań (...)”. Jeśli Wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie semestru/półroczną danej formy edukacji na poziomie wyższym, jaki dotychczas nie był objęty dofinansowaniem ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wówczas zmniejszenie kwoty dofinansowania kosztów nauki (czesne) - nie obowiązuje.

**5) Pytania dot. możliwości zwiększenia kwoty czesnego dla Wnioskodawcy, którego dochód przekracza 583 zł:**

**a) czy Wnioskodawca musi wystąpić do Realizatora z prośbą o zwiększenie czesnego za drugi semestr roku 2015/2016, jeżeli tak czy oznacza to zmianę kwoty wnioskowanej w skoreszycie do rejestrowania wniosków w aktualnym semestrze?**

Odpowiedź: Jeżeli Wnioskodawca zechce wystąpić do Realizatora programu o zwiększenie dofinansowania kosztów czesnego za drugi semestr roku akademickiego 2015/2016, należy także skorygować wniosek w tym zakresie. Jeśli kwota wnioskowana była niższa, a decyzja o zwiększeniu kwoty dofinansowania będzie realizowana w formie aneksu do umowy, korekta powinna dotyczyć wniosku złożonego w terminie do dnia 30 marca 2016 r. Jeżeli decyzja o zwiększeniu kwoty dofinansowania za drugi semestr roku akademickiego 2015/2016 będzie realizowana na podstawie aktualnej umowy dofinansowania, kwota wnioskowana także nie może być niższa od przyznanej, co także będzie wymagało korekty aktualnego wniosku. Skoreszyt do rejestrowania zdarzeń związanych z realizacją programu dotyczy całego roku kalendarzowego, w którym realizowane są wnioski przyjęte w 2016 roku. Korekty kwot wnioskowanych, przyznanych i wypłaconych należy dokonywać zgodnie ze stanem faktycznym.

**b) w Kierunkach ... jest zapis, iż decyzja o zwiększeniu czesnego może nastąpić na podstawie wystąpienia i pozytywnej opinii realizatora lub Oddziału PFRON, w związku z tym kto i w jakiej formie ma wystąpić do Pełnomocników Zarządu PFRON?**

Odpowiedź: Jak wskazano w ust. 9a dokumentu pn. „Kierunki działań (...)”, wystąpienie do Pełnomocników Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Biurze Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych może kierować zarówno Realizator programu, jak i Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Formularz wystąpienia nie został sformalizowany, jednak w ust. 9a ww. dokumentu wskazany został minimalny zestaw informacji niezbędnych do podjęcia decyzji w sprawie wyrażenia zgody na zwiększenie kwoty dofinansowania kosztów opłaty za naukę (czesne).

**c) w przypadku, gdy realizator będzie musiał wystąpić o zwiększenie kwoty czesnego – to w jaki sposób ocenić atrakcyjność kierunku nauki na otwartym rynku pracy i jakie są inne okoliczności na indywidualne rozpatrzenie sprawy?**

Odpowiedź: Rosnące wymagania rynku pracy sprawiają, że decyzja o wyborze kierunków studiów powinna być wyjątkowo przemyślana i trafna. Sytuacja gospodarcza i możliwość wystąpienia problemu ze znalezieniem odpowiedniej pracy, powinna zmusić do wnikliwej analizy rynku pracy i wyboru takiego kierunku, po którym będzie duża szansa na zatrudnienie. Co do zasady, na rynku pracy najbardziej poszukiwani są ci, którzy posiadają konkretne i specjalistyczne wykształcenie. Ustalenie atrakcyjności wybranego przez Wnioskodawcę kierunku studiów/nauki na otwartym rynku pracy, powinno koncentrować się na ocenie potencjału zatrudnienia po zakończeniu nauki na danym kierunku. Ocena ta może mieć charakter ogólny, ale może także mieć charakter lokalny i odnosić się do danego regionu. Może odbyć się w szczególności z uwzględnieniem poniższych wskazówek:

➤ *Czy studia dotyczą zdobycia zawodu, który można określić mianem perspektywicznego lub przyszłościowego? Do takich studiów należą:*

- tradycyjnie atrakcyjne kierunki ze względu na konkretne, specjalistyczne wykształcenie (przykładowo: studia techniczne, informatyczne, ekonomiczne, medycyna, prawo),
- nowe, atrakcyjne specjalizacje w dynamicznie rozwijających się pionierskich dziedzinach, dotyczące nowych możliwości zawodowych, w ramach których w ciągu najbliższych kilkunastu lat można przewidzieć popyt na specjalistów (przykładowo: nanotechnologia, administracja i cyfryzacja, biogospodarka, odnawialne źródła energii),

Więcej informacji, przykładowo: <http://www.kierunki.net/nowe>;

<http://www.studia.net/zawody-przyszlosci>

- studia przygotowujące do stanowisk odpowiedzialnych za budowanie pozycji rynkowej na efektywności i skuteczności (przykładowo: project manager, team leader).

➤ *Czy studia odbywają się na renomowanej/prestiżowej uczelni (ranking polskich uczelni, studia zagraniczne)?*

Więcej informacji, przykładowo: <http://www.perspektywy.pl/RSW2016/ranking-kierunkow-studiow>, <http://opinieouczelniach.pl/baza-uczelni/ranking/>

➤ *Czy studia należą do atrakcyjnych z uwagi na potrzeby pracodawców, w tym z lokalnego rynku pracy?* Dla uczelni, która poważnie traktuje studentów i dba o ich przyszłość, otworzenie kierunku powinno być poprzedzone analizami rynku, rozmowami z partnerami biznesowymi i przemysłowymi. Nie w każdym jednak przypadku jest ta reguła przestrzegana. W tej kwestii (lokalny popyt na określone specjalizacje, rodzaj wykształcenia, kompetencje zawodowe) Realizator programu powinien współpracować z lokalnym, powiatowym urzędem pracy.

Więcej informacji, przykładowo: <http://malopolskie.naszemiasto.pl/tag/kierunki-studiow.html>; <http://www.regiopraca.pl/porta1/rynek-pracy/wiadomosci/ktore-kierunki-studiow-daja-szanse-na-prace-ktore-kuznie-bezrobotnych>; <http://nauka.trojmiasto.pl/Pojakich-studiach-najlatwiej-o-prace-Ranking-n88949.html>; <http://opinieouczelniach.pl/kategoria/najpopularniejsze-kierunki-studiow-specjalnosciperspektywy-pracy/>

➤ *Czy studia odbywają się na najpopularniejszych kierunkach, w ramach których rekrutacja przebiegała w warunkach konkurencyjnych („najlepsze kierunki”)?*

Więcej informacji, przykładowo: <http://www.kierunki.net/popularne-kierunki>; [http://studia.dlastudenta.pl/artukul/Oto\\_28\\_najlepszych\\_kierunkow\\_studiow\\_w\\_Polsce\\_82073.html](http://studia.dlastudenta.pl/artukul/Oto_28_najlepszych_kierunkow_studiow_w_Polsce_82073.html)).

➤ *Czy nauka odbywa się na kierunkach zamawianych lub rekomendowanych?*

Lista kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych ustanowiona przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – program realizowany w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-13. Od roku akademickiego 2014/15 rozpoczął się pilotaż: Program Rozwoju Kompetencji.

Więcej informacji, przykładowo: <http://www.kierunki-zamawiane.pl>  
[http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014\\_06/a5e23a2c2f94c33d8e40e8a0a554f0b5.pdf](http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_06/a5e23a2c2f94c33d8e40e8a0a554f0b5.pdf)

Uzasadnienie proponowanej decyzji o wyrażeniu zgody na zwiększenie przez Realizatora programu kwoty dofinansowania czesnego (również dodatku w związku z przewodem doktorskim otwartym poza studiami doktoranckimi) obejmuje także m.in. wskazanie innych okoliczności zasługujących na indywidualne rozpatrzenie sprawy, o czym mowa w ust. 9a pkt 2 lit. b dokumentu pn. „Kierunki działań (...)”. Przy czym celowo nie wskazano enumeratywnie okoliczności zasługujących na indywidualne rozpatrzenie sprawy, by umożliwić podejmowanie decyzji także w przypadkach nieprzewidzianych (nie jest to zresztą ani główna, ani jedyna przesłanka).

**d) Jak obliczyć średni i najniższy, procentowy udział środków PFRON w dofinansowanych przez realizatora kosztach czesnego?**

Odpowiedź: Średni procentowy udział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dofinansowanych przez Realizatora programu kosztach czesnego, to suma wszystkich przyznanych kwot dofinansowania czesnego, do łącznej sumy kwot czesnego we wszystkich wnioskach, w ramach których przyznano dofinansowanie czesnego.

Najniższy procentowy udział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dofinansowanych przez Realizatora programu kosztach czesnego, to najniższa spośród wszystkich wniosków, w ramach których przyznano dofinansowanie czesnego, wartość stosunku kwoty przyznanej do wysokości kosztu czesnego we wniosku (procentowo).

Przykładowo: Realizator programu wskazuje:

- Średni procentowy udział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dofinansowanych przez Realizatora programu kosztach czesnego – wynosi **74%** (18.870zł/25.500zł) oznacza: suma przyznanych kwot dofinansowania czesnego (18.870zł) stanowi 74% łącznych kosztów czesnego we wszystkich wnioskach, w ramach których przyznano dofinansowanie czesnego (25.500zł).
- Najniższy procentowy udział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dofinansowanych przez Realizatora programu kosztach czesnego wynosi **24%** (3.000zł/12.500zł), oznacza: Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie kosztów czesnego w wysokości 3.000 zł, co stanowi 24% łącznych kosztów czesnego (12.500 zł).

Porównanie ww. wartości daje ogólny pogląd na niwelowane różnice w intensywności udzielanej pomocy, w ramach podejmowanej decyzji o wyrażeniu zgody na jej zwiększenie.

**6) II transza środków PFRON zostanie przekazana po otrzymaniu od Wnioskodawcy m.in. informacji o zaliczeniu semestru – czy może być uznane za wystarczające oświadczenie Wnioskodawcy o zaliczeniu semestru?**

Odpowiedź: Na dzień dzisiejszy, możliwość złożenia oświadczenia przez Wnioskodawcę, należy traktować jako rozwiązanie awaryjne.

Z poważaniem

Dyrektor Departamentu  
ds. Programów  
  
Mirosław Izdebski

Do wiadomości:

1. Realizatorzy programu
2. Oddziały Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
3. Departament ds. Kontroli i Windykacji